

آیت‌الله تهرانی: رجب، ماه دعا و توبه است

آیت‌الله مجتبی تهرانی، در سخنانی با بیان و شرح احادیث ائمه معصومین (ع) جایگاه و مقام شب اول ماه رجب را یادآور شد و تأکید کرد که ماه رجب به دعا، استغفار و توبه اختصاص دارد.

جام جم آنلاین: آیت‌الله مجتبی تهرانی، در سخنانی با بیان و شرح احادیث ائمه معصومین (ع) جایگاه و مقام شب اول ماه رجب را یادآور شد و تأکید کرد که ماه رجب به دعا، استغفار و توبه اختصاص دارد. به گزارش فارس، آیت‌الله مجتبی تهرانی در سخنانی در درس اخلاق خود، اهمیت شب اول ماه رجب و اعمال مربوط به این شب را بیان کرد.

این مرجع تقلید در آغاز سخنان خود به بیان حکمت 435 نهج البلاغه امام علی (ع) پرداخت و گفت: رُوِيَ عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: «مَا كَانَ اللَّهُ لِيَقْتَحَ عَلَيَّ عَبْدٌ بَابَ الشُّكْرِ وَ يُعْلِقَ عَنْهُ بَابَ الْإِجَابَةِ وَلَا لِيَقْتَحَ لِعَبْدٍ بَابَ التَّوْبَةِ وَ يُعْلِقَ عَنْهُ بَابَ الْمَغْفَرَةِ.» از امیرالمؤمنین (ع) منقول است که فرمودند: ««این چنین نیست که خداوند متعال در شکر را بر روی بنده‌ای بگشاید و از آن طرف باب زیادتی نعمت را بر روی او ببندد؛ و در دعا را بر روی بنده‌ای بگشاید و از آن طرف باب اجابت را بر روی او ببندد؛ و در توبه را بر روی بنده‌ای بگشاید و از آن طرف باب مغفرت و آمرزش را بر روی او ببندد.»

در شرح حدیث هم باید گفت که امیرمؤمنان علی (ع) فرمودند: ««مَا كَانَ اللَّهُ لِيَقْتَحَ عَلَيَّ عَبْدٌ بَابَ الشُّكْرِ وَ يُعْلِقَ عَنْهُ بَابَ الْإِجَابَةِ؛ این طور نیست که خداوند در شکر را بر روی بنده‌ای بگشاید و از آن طرف باب زیادتی را نعمت را بر روی او ببندد. آن گاه که خداوند امر می‌کند شکرگزار من باش، وقتی بنده ستایش و ثنا و حمد او را به جای آورد، خداوند در زیادتی نعمت را بر روی او می‌گشاید. همچنان که در آیه شریفه می‌فرماید: ««لَإِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ». اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود.

«وَلَا لِيَقْتَحَ عَلَيَّ عَبْدٌ بَابَ الدُّعَاءِ وَ يُعْلِقَ عَنْهُ بَابَ الْإِجَابَةِ؛ این طور نیست که خداوند در دعا و مسألت را بر روی عبد بگشاید و از آن طرف در اجابت و پاسخ مثبت را بر روی او ببندد. خدا این طور نیست که بگوید ««بخواه»، بعد وقتی بنده درخواست کرد، خدا او را محروم کند. در آیه شریفه می‌فرماید: ««ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ». مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم.

«وَلَا لِيَقْتَحَ لِعَبْدٍ بَابَ التَّوْبَةِ وَ يُعْلِقَ عَنْهُ بَابَ الْمَغْفَرَةِ؛ خداوند این طور نیست که از سویی در توبه را بر روی بنده‌اش بگشاید، ولی از آن طرف در مغفرت و آمرزش را بر روی او ببندد. خدا این طور نیست که بگوید ««معدرت بخواه»، ولی عذر بنده را نپذیرد. در قرآن کریم می‌فرماید: ««وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا». همگی به درگاه خدا توبه کنید. هنگامی که خود او خطاب می‌کند ««توبوا» آیا می‌خواهد توبه را قبول نکند؟!«

در اینجا علی (ع) بین سه چیز با سه چیز دیگر تلازم درست می‌کند: 1- بین شکر و زیادتی نعمت 2- بین دعا و اجابت 3- بین توبه و مغفرت؛ و این سه یعنی ««شکرگزاری و دعا کردن و توبه کردن» از ناحیه خداوند آمده و او امر کرده پس پی‌آمزش این است که حال که این درها را باز کرده باید آن درها را هم باز کند.

این جملات علی (ع) در این روایت بود. اما به علت اینکه امشب به حسب ظاهر شب اول ماه رجب است، تذکری عرض می‌کنم. در بین ماه‌های سال، ماه رجب از ماه‌هایی است که اختصاص دارد به همین مسائلی که در روایت اشاره شد؛ یعنی دعا و استغفار و توبه.

در روایتی که در وسائل الشیعة، جلد 10، صفحه 511 موجود است، امام صادق (ع) از پیغمبر اکرم (ص) نقل می‌فرماید که آن حضرت فرمودند: ««رَجَبٌ شَهْرُ الْإِسْتِغْفَارِ لِأَمْتِي أَكْثَرُوا فِيهِ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ عَقُورٌ رَحِيمٌ». ماه رجب ماه استغفار امت من است. پس در این ماه بسیار طلب آمرزش کنید که خداوند آمرزنده و مهربان است. در مورد این ماه وارد شده است که بسیار بگویید: ««أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ».

همچنین از آن حضرت نقل شده که فرمودند: ««مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي رَجَبٍ وَ سَأَلَ التَّوْبَةَ سَبْعِينَ مَرَّةً بِالْعَدَاةِ وَ سَبْعِينَ مَرَّةً بِالْعَشِيِّ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ فَإِذَا بَلَغَ تَمَامَ سَبْعِينَ مَرَّةً رَفَعَ يَدَيْهِ وَ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ ثُبْ عَلَيَّ فَإِنَّ مَاتَ فِي رَجَبٍ مَاتَ مَرْضِيًّا عَنْهُ وَ لَا تَمَسُّهُ النَّارُ بِرَكَّةٍ رَجَبٍ». (وسائل الشیعة، جلد 10، صفحه 484)

یعنی کسی که در ماه رجب هفتاد مرتبه در هنگام طلوع آفتاب و هفتاد مرتبه در هنگام غروب آفتاب بگوید: ««أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ

أُتُوبُ إِلَيْهِ» و سپس دست‌ها را بلند کند و بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ ثُبْ عَلَيَّ»، اگر در ماه رجب بمیرد خدا از او راضی باشد و به برکت ماه رجب آتش او را مسّ نکند.

همین‌ها است که در تمام روابط مادی و معنوی برای ما گره‌گشا است. این ایام را غنیمت بشمرید. به خصوص امشب را که شب اول ماه رجب است. در روایتی امام صادق(ع) فرمودند که برای امیرالمؤمنین علی (ع) شگفت‌انگیز بود که در چهار شب از ایام سال بی‌کار بماند (و عبادت نکند) و آن چهار شب عبارت بودند از شب اول ماه رجب، شب نیمه شعبان، شب عید فطر و شب عید قربان. بنابر این، این شب‌ها اختصاص دارد به دعا و اجابت دعا.

لذا می‌خواستم به دوستان سفارش کنم که امشب را از دست ندهید. امشب شبی است که باید هر لحظه‌اش را غنیمت بشمارید. همه ما گرفتاریم؛ من بعید می‌دانم کسی در اینجا باشد که بگوید من گرفتاری ندارم. اگر بگوید گرفتاری ندارم یا شوخی کرده یا نعوذبالله دروغ می‌گوید. همه ما گرفتاریم. حالا گره‌گشا کیست؟ خداست. بهترین موقعیت هم در دست شماست. در روایت علی (ع) هم ملاحظه کردید که فرمایش حضرت کاملاً بر طبق آیات قرآن بود. شکرش را بکن، نعمتش را اضافه می‌کند. امشب از او تقاضا کن، جوابت را می‌دهد. از آن طرف هم از خطاهایت استغفار کن، خداوند پوزشت را هم می‌پذیرد، ان شاءالله.